

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 5 września 2022 r.

Pozycja 139

POSTANOWIENIE z dnia 9 czerwca 2022 r. Sygn. akt Ts 8/21

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Wojciech Sych,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej T.W. o zbadanie zgodności:

art. 205 § 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325, ze zm.) „w zakresie, w jakim w tym przepisie nie zostały zaliczone do niezbędnych kosztów postępowania wydatki jednego adwokata lub radcy prawnego na koszty jego przejazdu do sądu w charakterze pełnomocnika strony reprezentowanej przez adwokata lub radcę prawnego”, z art. 32 w związku z art. 64 ust. 1 i 2 i art. 45 ust. 1 i art. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

nadać dalszy bieg skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej, wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 4 stycznia 2021 r. (data nadania), działający we własnym imieniu radca prawny T.W. (dalej: skarżący) wystąpił z żądaniem na tle następującego stanu faktycznego:

Skarżący, jako pełnomocnik procesowy, reprezentował Burmistrza W. (dalej też: organ) w postępowaniu sądownoadministracyjnym dotyczącym skargi podatnika na interpretację indywidualną tego organu z 8 maja 2017 r. (nr [...]) w przedmiocie podatku od nieruchomości. Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 6 lutego 2020 r. (sygn. akt [...]):

– w punkcie 1 – oddalił skargę kasacyjną podatnika od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w S. z 9 listopada 2017 r. (sygn. akt [...]), w którym oddalono skargę na interpretację indywidualną z 8 maja 2017 r.;

– w punkcie 2 – zasądził od podatnika na rzecz Burmistrza W. kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Skarżący w imieniu organu wniósł o uzupełnienie powyższego orzeczenia z 6 lutego 2020 r., wskazując na złożony na rozprawie wniosek o zasądzenie od podatnika na rzecz Burmistrza W. zwrotu wydatków w postaci kosztów dojazdu pełnomocnika tego organu na rozprawę przed Naczelnym Sądem Administracyjnym w wysokości 653,77 zł. Wniosek ten został oddalony postanowieniem z 7 września 2020 r. (sygn. akt [...]); w uzasadnieniu tego

rozstrzygnięcia stwierdzono, że „[s]tosownie do art. 204 pkt 1 p.p.s.a. [ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325, ze zm.) – przyp. TK], w razie oddalenia skargi kasacyjnej, strona, która ją wniosła, obowiązana jest zwrócić niezbędne koszty postępowania kasacyjnego poniesione przez organ, jeżeli zaskarżono skargą kasacyjną wyrok sądu pierwszej instancji oddalający skargę. W rozpoznawanej sprawie przedmiotowe warunki zostały spełnione, bowiem Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną Spółki [podatnika – przyp. TK] od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego – oddalającego skargę. Jednocześnie, z treści przytoczonego wyżej przepisu wynika, że przedmiotem przewidzianego w tym przepisie zwrotu kosztów są niezbędne koszty postępowania kasacyjnego. Zgodnie z art. 205 § 1 p.p.s.a., do niezbędnych kosztów postępowania prowadzonego przez stronę osobiście lub przez pełnomocnika, który nie jest adwokatem lub radcą prawnym, zalicza się poniesione przez stronę koszty sądowe, koszty przejazdów do sądu strony lub pełnomocnika oraz równowartość zarobku lub dochodu utraconego wskutek stawiennictwa w sądzie. W myśl natomiast art. 205 § 2 p.p.s.a., do niezbędnych kosztów postępowania strony reprezentowanej przez adwokata lub radcę prawnego zalicza się ich wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata lub radcy prawnego, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony.

Skoro w niniejszej sprawie Burmistrz [organ – przyp. TK] był reprezentowany przez radcę prawnego, nie było podstaw do zasądzenia zwrotu wydatków w oparciu o ich wykaz” (s. 1-2 uzasadnienia postanowienia).

2. Zdaniem skarżącego zakwestionowany przepis narusza:

- „zasadę równości odnoszącą się zarówno do stosowania prawa (wszyscy są równi wobec prawa), jak i do stanowienia prawa (prawo do równego traktowania przez władze publiczne, w tym przez władzę ustawodawczą) – art. 32 ust. 1 Konstytucji RP”;
- zakaz dyskryminacji w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny – art. 32 ust. 2 Konstytucji RP”;
- „prawo do innych praw majątkowych – art. 64 ust. 1 Konstytucji RP”;
- „prawo do równej dla wszystkich ochrony prawnej innych praw majątkowych – art. 64 ust. 2 Konstytucji RP”;
- prawo do odpowiedniego ukształtowania procedury sądowej, zgodnie z wymogami sprawiedliwości i zasadą równorzędności stron postępowania – art. 45 ust. 1 Konstytucji RP”;
- „prawo do prawidłowo, jednoznacznie ukształtowanej procedury sądowej (prawo do prawidłowej legislacji) w zakresie zasad zwrotu wydatków, a w szczególności kosztów przejazdu do sądu pełnomocnika strony reprezentowanej przez adwokata lub radcę prawnego (czyli przez pełnomocników profesjonalnych) w sprawach sądownoadministracyjnych – art. 2 Konstytucji RP”;
- „prawo do pełnego korzystania z konstytucyjnych wolności i praw, które mogą zostać ograniczone tylko wtedy, gdy jest to konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób (tzw. klauzula limitacyjna) – art. 31 ust. 2 Konstytucji RP” (s. 2-3 uzasadnienia skargi konstytucyjnej).

3. Zarządzeniem Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 12 marca 2021 r. (doręczonym 22 marca 2021 r.) skarżący – na podstawie art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) – został wezwany do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez doręczenie:

a) dokumentu poświadczającego uprawnienia skarżącego do wykonywania zawodu radcy prawnego wraz z czterema kopiami,

b) poświadczonych za zgodność z oryginałem wszystkich załączników złożonych wraz ze skargą konstytucyjną,

c) trzech odpisów skargi konstytucyjnej wraz z załącznikami.

W piśmie procesowym, wniesionym do Trybunału 29 marca 2021 r. (data nadania), skarżący wykonał powyższe zarządzenie.

4. Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 12 maja 2021 r. (doreczonym 20 maja 2021 r.) skarżący – na podstawie art. 61 ust. 3 u.o.t.p.TK – został wezwany do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez uzasadnienie – stosownie do art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK – zarzutu niezgodności art. 205 § 2 p.p.s.a. z art. 32 ust. 1 i 2 w związku z art. 64 ust. 1 i 2 i art. 45 ust. 1 i art. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji, a w szczególności przedstawienie argumentacji w odniesieniu do art. 64 ust. 1 i 2 oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji.

W piśmie procesowym, wniesionym do Trybunału 27 maja 2021 r. (data nadania), skarżący przedstawił argumentację w zakresie art. 61 ust. 1 i 2 oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji (s. 1-4) oraz stwierdził, że „w odniesieniu do pozostałych konstytucyjnych wolności lub praw przywołanych jako wzorzec kontroli (tj. art. 32 ust. 1, art. 32 ust. 2, art. 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP) skarga konstytucyjna na stronach od 3 do 8 zawiera uzasadnienie, o którym mowa w art. 53 ust. 1 pkt 3 [u.o.t.p.TK] (...)” (s. 4).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymogom.

2. Przedmiotem zaskarżenia w niniejszej sprawie uczyniono art. 205 § 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325, ze zm.) w brzmieniu:

„Do niezbędnych kosztów postępowania strony reprezentowanej przez adwokata lub radcę prawnego zalicza się ich wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata lub radcy prawnego, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony”.

Przepis ten został zakwestionowany w zakresie, w jakim „nie zostały [w nim] zaliczone do niezbędnych kosztów postępowania wydatki jednego adwokata lub radcy prawnego na koszty jego przejazdu do sądu w charakterze pełnomocnika strony reprezentowanej przez adwokata lub radcę prawnego”, zaś jako wzorce kontroli skarżący powołał art. 32 w związku z art. 64 ust. 1 i 2 i art. 45 ust. 1 i art. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji.

3. Trybunał stwierdził, że analizowana skarga konstytucyjna powinna zostać przyjęta do rozpoznania merytorycznego, gdyż została sporządzona we własnym imieniu przez radcę prawnego (art. 44 ust. 1 *in fine* u.o.t.p.TK), który:

- dochował określonego w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK terminu wniesienia skargi konstytucyjnej, przedstawiając orzeczenie wyczerpujące zwykły tok instancyjny w sprawie,
- określił przedmiot kontroli (art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK),
- wskazał, które konstytucyjne prawa i wolności oraz w jaki sposób – jego zdaniem – zostały naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK),

– przedstawił uzasadnienie sformułowanych przez siebie zarzutów (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK).

4. Osobnego rozważenia wymaga uprawnienie skarżącego do wniesienia we własnym imieniu skargi konstytucyjnej w niniejszej sprawie.

Niewątpliwie wydane przez Naczelny Sąd Administracyjny orzeczenia w sprawie o sygn. akt [...] (czyli wyrok z 6 lutego 2020 r. oraz postanowienie z 7 września 2020 r.) zapadły w związku ze sprawą zainicjowaną przez podatnika przeciwko organowi podatkowemu. W ramach tego postępowania sądowoadministracyjnego skarżący (będący radcą prawnym) został ustanowiony pełnomocnikiem z wyboru dla jednej ze stron postępowania – organu podatkowego. Rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego były skierowane do stron tego postępowania (punkt 2 wyroku z 6 lutego 2020 r. zasądził od podatnika zwrot kosztów postępowania organowi w wysokości 360 zł; postanowienie z 7 września 2020 r. oddaliło wniosek organu – złożony przez skarżącego jako pełnomocnika – o uzupełnienie orzeczenia kosztowego). Niemniej jednak dotyczyły one wynagrodzenia skarżącego, a więc jego praw majątkowych, co przemawia za uznaniem istnienia po jego stronie osobistego i bezpośredniego interesu prawnego w usunięciu naruszenia jego praw podmiotowych. Trybunał uznał zatem, że w niniejszej sprawie skarżący ma legitymację do zainicjowania postępowania przed Trybunałem na zasadzie art. 79 ust. 1 Konstytucji.

W związku z powyższym – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p.TK – należało postanowić jak w sentencji.